

VEDELDADE VÄRMEKÄLLOR

Ved eldas inte bara i pannrummet utan också i eldstäder spridda i lokalerna. Fyra huvudtyper finns:

1. Öppen spis med insats.
2. Tunga magasiniserande system typ kakel och täljstensugnar.
3. Kaminer av mer eller mindre avancerad konstruktion.
4. Köksspisar och kökspannor.

Lokaleldstäder

Vi har en fin tradition här i landet med vackra spisar. Den traditionen skall vi vara rädda om och bevara. I en vanlig öppen spis är det eldens blickfång och den trivsel som skapas som är det väsentliga. Det eventuella värmestillskott som uppnås är av underordnad betydelse.

Kakelugnen är en svensk uppfinning från 1700-talet. Klimatet var kallt och det behövdes eldstäder som utnyttjade veden så effektivt som möjligt. Kakelugnen fungerar efter principen att den varma rökgasen passerar långa rökkanaler i kakelugnen innan den går ut i skorstenen.

Rökgasen avger sin mesta energi i dessa kanaler så att kakelugnen blir varm. De flesta kakel- och täljstensugnar lämpar sig inte för små brasor och de skall inte eldas fortlöpande med några vedträn i taget. Brasan skall brinna ut ordentligt och det bör gå 8–12 timmar innan en ny brasa tänds så att all värme har av-

givits till rummet.

Det kanske mest väsentliga, och det som skiljer kaminen från en öppen spis, för att åstadkomma en kontrollerad förbränning, är luckorna. De gör att lufttillförseln kan styras. Sedan behövs förstås en bra utformning av eldstad, lufttillförsel mm. Är detta gjort på rätt sätt och om veden är

bra, så skall verkningsgraden bli hög och förbränningen god och därmed också små utsläpp.

Något att tänka på är:

- **Typpgodkänd:** En typpgodkänd eldstad uppfyller miljö- och säkerhetskraven i miljölagstiftningen.
- **Miljögodkänd:** En eldstad som har lägre tjärutsläpp än

byggreglerna rekommenderar.

- **P-märkt:** Numer har också vedkaminer börjat P-märkas. Det betyder bra miljöegenskaper samt kontrollerad tillverkning och dokumentation.

- **Montering:** Typpgodkända produkter har anvisningar för hur eldstäderna skall monteras.

- **Byggnämnan:** Kontakta kommunen innan installationen.

- **Besiktning:** En nyinstallerad eldstad skall besiktigas av skorstensfejarmästaren innan den tas i bruk första gången.

- **Ändamål:** Vad skall eldstaden användas till? Trivseleldning eller för att ersätta annan uppvärmning? Möjlighet att laga mat? Önskas värme snabbt eller under en lång tidsperiod?

- **Verkningsgrad:** Ju högre desto bättre.

- **Rökgastemperatur:** Äldre halvtstensmurade skorstenar är dimensionerade för en högsta rökgastemperatur av 350 °C.

- **Vikt:** Golvet där eldstaden skall placeras måste tåla vikten av eldstaden och eventuell skorsten som monteras på den. Överstiger eldstadens vikt 150 kg måste bjälklagets bärlighet kontrolleras.

- **Utseende:** Vilken färg och form som önskas.

- **Pris:** Hur mycket får installationen kosta. Tänk på att det även behövs en skorsten som i vissa fall kan kosta lika mycket som eldstaden.

Nu känner man verkligen av vilken årstidsbunden bransch man arbetar i. Alla har verkligen fullt upp och ibland känns det inte som om vi har tid att andas ut ordentligt alls. Hoppas att ni nu får en riktigt skön och vilsam jul i goda vänners lag. Detta nummer av Bioenergi Villa kommer att förändras till nästa år och blir en årssummering. Kaminer och spisar läggs i nr 5. Kom gärna med förslag, kommentarer och synpunkter till sofie@novator.se. Låt oss samarbeta !!

Bästa Hälsningar Sofie 0708 - 81 97 01

